No. 1402 Zaterdag 12 November 1910. 27ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

BUREAUX VAN DIT BLAD
Redactie en Administratie
Waterkant, Overzijde.
Oud No. 223. Nieuw No. 4.

Es Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagá padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire. Aruba, St. Martin (P. H.), St. Eustatius i Saba fl. 10.— pa anja
Un numero sol fl. 0.15.
Anuncio di 1 te 7 regel f 0.50 cada regel mas 7½ cts.

Curaçao, 11 November.

Wat onze Volksindustrie nog altijd mist.

Met „onze volksindustrie" wordt natuurlijk de vlechtindustrie bedoeld. Immers, op een bevolking van 31.924 zielen worden 6.152 hoedenvlechtsters gevonden.

Bijna het vijfde gedeelte der geheele bevolking van het hoofdeiland Curaçao houdt zich met de hoedenvlechterij bezig, terwijl bijna ⅞ van den geheelen uitvoerhandel in hoeden bestaat. Gedurende 1909 werd uitgevoerd aan verschillende artikelen voor een gezamenlijke waarde van f 356.548; waarvan alleen aan hoeden voor f 252.306. Deze industrie mag derhalve terecht onze volksindustrie genoemd worden bij uitnemendheid.

Maar een gezond bloeiende volksindustrie is het nog bij lange niet. Wij staan nog altijd slechts aan het begin der herleving van de oude Curaçaosche volksindustrie, waar vroeger, 'n veertig, vijftig jaar geleden, zeer veel geld mee werd verdiend. Thans is de verdienste over het algemeen zeer luttel.

Wat onze volksindustrie dan nog altijd mist is een vaste, voedingrijke bodem, waarin zij gezond kan opgroeien en welig tieren.

Alles hangt nu nog te veel in de lucht. De organisatie ontbreekt, die de verspreide krachten vereenigt en tot onderlinge samenwerking dringt.

Daar moest meer voeling zijn tusschen den Handel, en de vlechtsters. Deze laatsten werken over 't algemeen maar lukraak, vlechten wat zij vlechten kunnen, om maar weer een hoed klaar te hebben en weer een paar centen in huis te zien. En de Handel koopt, wat hij krijgen kan, op gevaar af een bestelling niet op tijd te kunnen uitvoeren, of mindere waar te moeten leveren.

Maar dit is toch de ware weg niet om snel vooruit te gaan! Men tast daartoe aan alle zijden te veel in den blinde.

Daar moet meer zekerheid komen bij de verdere ontwikkeling onzer volksindustrie.

De koopman, die een bestelling aanneemt, moet weten binnen hoeveel tijd hij een zekere hoeveelheid van een bepaald soort hoeden zal kunnen afleveren.

Dit nu zal hij onmogelijk kunnen berekenen, als hij niet weet hoeveel vlechtsters kunnen werken aan fijnere hoedensoorten.

De namen der vlechtsters, die met succes den hoedencursus hebben doorloopen, moesten op tabellen worden geplaatst, met hun volledig adres en omschrijving van haar bekwaamheid. Deze tabellen moeten ieder jaar worden bijgehouden en aangevuld met de adressen der leerlingen die fijnvlechten, met achtervoeging van de soorten die zij kunnen leveren.

Ook zijn er verschillende fijnvlechtsters, die nimmer de school bezochten, maar de vlechtkunst toch goed machtig zijn.

Ons dunkt de Kamer van Koophandel is de aangewezen corporatie, welke al deze gegevens gemakkelijk kan verzamelen.

Als een koopman uit het Buitenland wil weten, of hij een bestelling zal kunnen doen, moet hij bij die Kamer volledige inlichtingen kunnen ontvangen, en die kan de Kamer niet verstrekken, als zij niet beschikt over volledig bewijsmateriaal.

De vlechtsters, die fijn kunnen vlechten, moesten dat ook geregeld doen, maar dit zullen zij niet, tenzij zij volle zekerheid erlangen, dat zij de hoeden waaraan zij meer zorg besteedden ook voor goeden prijs van de hand kunnen doen, en dat wel **telkens, zoodra een hoed af is.** De arme kan niet lang wachten op geld voor haar arbeid.

En deze zoozeer gewenschte toestand bestaat op het oogenblik niet.

Daar is geen voortdurende wisselwerking tusschen Handel en Industrie.

Zij staan als vreemdelingen naast elkander, zonder elkaar goed te kennen, nog veel minder elkander wederkeerig te helpen, te steunen, met elkander samen te werken, als goede vrienden die elkander niet missen kunnen

De Handel is niet voldoende op de hoogte van de tegenwoordige capaciteit onzer volksindustrie.

Men hoort meermalen machtspreuken verkondigen, die er duidelijk op wijzen, dat men nog immer in den waan verkeert, dat onze vlechtindustrie steeds maar bleef, wat zij was een paar jaar geleden.

Maar de natuurlijke ontwikkeling dezer industrie moet niet in het wilde geschieden, doch geleid worden volgens vast plan. Zij moet steun vinden bij den Handel en daarmede samen krachtig opgroeien tot een flink en actief handeldrijvenden middenstand. De hoedenindustrie kan op die wijze de opkomst worden onzer Kolonie.

En wie zou weigeren mede te werken aan den wederopbloei van ons geliefd eilandje?

En toch! Of de handel wel algemeen inziet van welk een groot belang de hoedenindustrie voor ons eiland worden kan? Als men let op de tot dusverre slechts uiterst geringe belangstelling en medewerking om de hoedenindustrie tot gezonde ontwikkeling te brengen en inwendig sterk te organiseeren, zou men aan het juiste inzicht van den Handel gaan twijfelen.

Gelukkig is door de Kamer van Koophandel thans een eersten stoot gegeven in de goede richting. Men is begonnen met een soort organisatie. Dat men doorzette, volhoude en het tot een goed einde brenge. De onderlinge samenwerking moet algemeen worden, niemand mag zich daaraan onttrekken.

Ook wij willen het onze er toe bijdragen om deze samenwerking meer algemeen te maken.

Vooreerst zij er dan op gewezen, dat de moeilijkheden, onzen hoeden op de Amerikaansche markt in den weg gelegd, volstrekt niet een algeheele stilstand in de vlechterij ten gevolge heeft gehad, zooals menig een meende.

Hoeden van 75 cts. en 1 Gld. per stuk kunnen, zooveel als er zijn, worden verkocht aan den Heer H. J. Cohen Henriquez.

Bij genoemden Heer kunnen de vlechtsters ook te weten komen aan welke voorwaarden het vlechtwerk moet voldoen om 75 cts en 1 Gld. waard te zijn.

Dat allen, die eenigen invloed hebben op de vlechtsters, zich beijveren haar dit bekend te maken en haar aan te sporen zich op goed en degelijk werk toe te leggen.

Maar, ééne zwaluw maakt den zomer niet, zal men zeggen.

Daarom stellen wij ook het volgende voor:

Het moet algemeene regel worden, dat de vlechtsters van te voren weten, hoeveel zij voor haar werk zullen ontvangen en bij welke firma's zij hun waar kunnen afleveren tegen den vastgestelden prijs. De woekerwinnende tusschenkoopers, een ware kanker voor onze volksindustrie, zouden zoodoende van zelf zijn uitgesneden, waardoor de hoedenhandel weder gezond zal worden, dat is, meer verdienste op zal leveren aan kooplieden en vlechtsters.

Waarom, vragen wij ten derde, maakt de Handel van Curaçao toch zoo weinig gebruik van het machtige hulpmiddel, dat de Pers in haar advertentie–kolommen biedt?

Maar goed, men zou ons kunnen verdenken slechts eigenbelang op **het oog te hebben. Daarom doen** wij ten slotte het volgende voorstel.

Nu. op initatief van de Kamer van Koophandel en Nijverheid, door den Handel besloten is om wekelijks de marktprijzen en typen van verschillende uitvoerartikelen bekend te maken, zouden wij wenschen, dat daarbij ook werd gevoegd:

1o. Een duidelijke omschrijving der voorwaarden, waaraan een hoed moet voldoen om een bepaalden prijs waard te zijn.

2o. De naam der Firma's, met achtervoeging van de verschillende hoedensoorten, door deze respectievelijk gevraagd, en tegen welken prijs.

3o. Bekendmaking van groote bestellingen.

De ondervinding heeft reeds geleerd, dat dit laatste zeer suggestief werkt. De animo komt er dan eerst recht in.

Een bewijs te meer, dat de vlechtsters wel werken willen, als ze maar weten, dat haar hoeden ook verkocht worden tegen goeden prijs.

Eindelijk drukken wij hier nog af, mede ter bevestiging van wat wij boven zeiden, hetgeen onder § 3 *Nijverheid* in het Koloniaal Verslag te lezen staat over.

De hoedenvlechterij.

Hoewel de gewone hoeden laag in prijs waren tengevolge van den stand der Europeesche en Amerikaansche markten, heeft de hoedenvlechtindustrie toch in 1909. zooals reeds gezegd, aan velen een, zij het ook karige, bron van bestaan verschaft. Het vlechten van fijne hoeden werd krachtig bevorderd, maar is nog lang niet voor zulk een groot aantal vlechtsters van belang als het vervaardigen van de grove hoeden, hetwelk nog steeds de volksindustrie bij uitnemendheid is. De moeilijkheid om altijd goed stroo te krijgen, de concurrentie met het buitenland, dat goedkoopere hoeden levert, en het beperkt aantal beoefenaarsters, waardoor eenigszins aanzienlijke partijen niet vlug geleverd kunnen worden, zijn even zoovele factoren, die de ontwikkeling der industrie van het vlechten van fijne hoeden in den weg staan. Tengevolge van de uitzending van vier vlechtsters naar de Middenstandstentoonstelling te Amsterdam zijn meerdere bestellingen ingekomen en wel in die mate, dat aan de ontvangen aanvragen zelfs met inspanning van alle krachten niet spoedig voldaan kon worden. Om dit in de toekomst te voorkomen, zal aan de hoedenvlechtindustrie tijd tot ontwikkeling moeten gelaten worden, alvorens meer expansie naar buiten wordt gezocht, niet het minst ter voorkoming van afbreuk aan de industrie zelve, die zou kunnen voortvloeien uit het geschokte vertrouwen in hare productiviteit, indien herhaalde vergeefsche bestellingen de afnemers mochten ontmoedigen.

Wegens gebrek aan leerlingen is op Bonaire in 1909 geen nieuwe cursus in het hoedenvlechten opgericht.

De deelneming aan den cursus op St. Eustatius was zeer bevredigend.

Op Saba heeft het vlechten van grove strooheden slechts plaats gehad ter voorziening in de plaatselijke behoefte."

De „Tijd tot ontwikkeling" is thans aangebroken. Dat men de gelegenheid ook gebruike nu zij zich als van zelve aanbiedt.

SPREUKEN.

Laat barmhartigheid en waarheid u niet verlaten; bind ze om uwen hals en schrijf ze op de tafelen van uw hart;

dan zult gij genade en goedgunstigheid vinden bij God en bij de **menschen. III 3.4.**

LANDBOUW.

(Koloniaal Verslag.)

De verwachting, in het begin van 1909 ten aanzien van den maïsoogst op Curaçao gekoesterd. is grootendeels verwezenlijkt. De oogst, ofschoon niet zoo ruim als voor twee jaren. was, niettegenstaande de rupsenplaag, waarvan in het vorige verslag is melding gemaakt, bepaald gunstig. Rankvruchten waren er niet veel, daar ten gevolge van de zware regens en van eene ziekte, vooral onder de watermeloenen, tal van rankplanten zijn doodgegaan.

Voor den dividivi-oogst was. zooals reeds gezegd, het jaar 1909 zeer ongunstig; de voorjaarsoogst, welke ruim beloofde te zijn, mislukte bijna geheel. wat toegeschreven wordt aan een ziekte, waardoor de boomen aangetast werden. Hoe slecht die oogst is geweest, moge blijken uit de volgende cijfers betreffende zes plantages, die geacht worden de grootste hoeveelheid divi-divi voort te brengen. Deze bedroeg te zamen 18.520 K.G., tegen 104.600 in het najaar (2de oogst.) Deze tweede oogst was, ofschoon niet bepaald overvloedig, toch vrij gunstig. De sisalplanten en een gedeelte der pitaplanten op „Weibedacht" werden in 1909 geoogst. De geoogste bladeren werden, zooals in het vorige verslag reeds is gemeld, met een kleine handmachine „Defibreur Duchemin" ontvezeld en de gewonnen vezels ter beoordeeling naar Nederland gezonden.

Blijkens een door het Bestuur van den waarnemenden directeur van het Koloniaal Museum te Haarlem ontvangen bericht, heeft de opbrengst van 364 K.G. dier vezels in Nederland, na aftrek van alle kosten, f 89,55 bedragen. In 1910 zullen zooveel mogelijk al de pitaplanten worden geoogst en de vezel worden opgezonden. De op de plantages Siberië en Barber aangelegde sisal- en pita-aanplantingen staan vrij gunstig; op eerstgenoemde plantage is aan den aanplant in 1909 eenige uitbreiding gegeven.

De reboisatie van Midden–Seinpost kan als mislukt worden beschouwd. In de 8 jaren, dat het terrein (12 hectaren gronds) omheind is en gedeeltelijk beplant, is alleen op de Westhelling iets bijgegroeid, doch niet dan nagenoeg waardelooze gewassen. (De begroeiing bestaat uit een dicht, zwaargedoornd struikgewas (wabi).) Op deze helling staan hoogstens 20 opgeschoten dividivi-boomen, die nog geen vrucht dragen. Op de Oosthelling heeft de cultuur een zestal kleine plantjes geleverd, die het vermoedelijk nimmer tot productie van peulen zullen brengen en nooit opstaande boomen kunnen worden, omdat deze helling op den windkant staat en ongeschikt is voor eenige cultuur.

Door de Commissie tot voorbereiding van de oprichting van een landbouwleenbank op den grondslag van onderlinge hoofdelijke aansprakelijkheid, werden tot ultimo December 1909 aan 52 personen credieten verleend voor een gezamenlijk bedrag van f 10 350, tot het graven van putten, het aanschaffen van windmolens en verdere verbetering van hun bedrijf. Ten einde goede contrôle te voeren over de wijze, waarop het geld besteed wordt, heeft de Commissie zelve de benoodigde windmolens en waterpijpen besteld en aan de deelnemers tegen den kostenden prijs verstrekt, terwijl het geld voor het graven van putten en andere werkzaamheden in kleine bedragen werd verstrekt, naarmate het werk ten genoege van de commissarissen, vorderde. De bedonge rente word vrij geregeld door de **deelnemers aangezuiverd.**

Op Aruba was de oogst 1908—1909 zeer gunstig. Daar de naoogst van de maïs ook vrij ruim uitviel, was de voorraad van dit voornaamste volksvoedsel aan het eind van 1909 nog lang niet uitgeput. Ook de pinda–oogst was buitengewoon ruim. terwijl de aloë–oogst zeer gunstig was.

De eerste dividivi-oogst is zeer gering geweest, de latere daarentegen zeer ruim en mooi van qualiteit.

Veervoeder was in ruime mate voorhanden.

Ook op Bonaire werd in 1909 een buitengewoon groote maïsoogst van het oogstjaar 1908—1909 binnengehaald. Wel had men daar met de vijanden van den maïs, n.l. rupsen en vliegen, te kampen, doch gelukkig slechts in geringe mate.

Door de groote vochtigheid van den bodem stierven vele ranken uit en waren er bij gevolg weinig rankvruchten.

In 1909 werd aan de aloëcultuur weinig uitbreiding gegeven, daar de meeste plantage-eigenaren zulks reeds in 1908 hadden gedaan. De aloë-oogst was in 1909 evenwel veel gustinger dan in het vorige jaar.

Op St. Martin werden in 1909 slechts 12 H.A. met katoen beplant. tegen 52 H.A. in 1908 en 112 H.A, in 1907. Ofschoon hieruit niet direct de conclusie is te trekken, dat men het vertrouwen in deze cultuur heeft verloren, valt het niet te ontkennen, dat door de tegenslagen in de oogsten van 1907 en 1908, de planters zoo niet ontmoedigd, dan toch uiterst voorzichtig zijn geworden.

De bijenteelt gaat niet vooruit.

Op St. Eustatius besloeg de bebouwde oppervlakte op ultimo December 1909 18 H.A. minder dan in het begin van het jaar, wat toegeschreven moet worden aan het vertrek van den vreemdeling, die op Fairplay voor een lastgeefster van St. Kitts katoen plantte (44 H. A.) De ingezetenen bebouwden echter 25 HA. meer. De Engelschman, die op Golden Rock plantte, vertrok eveneens naar elders. Op het einde van 1909 waren ruim 170 H.A. met verschillende gewassen in cultuur.

Ten einde het gebruiken van slecht plantzaad voor de katoencultuur tegen te gaan, werd van Bestuurswege uitgezocht zaad uit Barbados verstrekt. De proefvelden op Bengalen en Zeelandia, groot 2,62 akker, gaven een eersten oogst van 1019 K.G. zaadkatoen, waarvan 970 K. G. schoon, d. i. ongevlekt en 266 K.G. gevlekt katoen, dat à f 1,65 per K.G. werd verkocht. In December 1909 werden nog naar Engeland verscheept 498 K.G. schoon en 80 K.G. gevlekt katoen. De eerste deed f 1,98 per K.G. en de tweede f 1.43.

Uit een proefzending bleek, dat het voordeeliger is afzet voor het zaad in West-Indië zelf te zoeken in plaats van 't naar Engeland te verschepen, wat bovendien het voordeel heeft, dat het katoenmeel per zeilgelegenheid kosteloos naar het eiland teruggezonden kan worden. Met de gegevens, die nu ten dienste staan, kunnen volgens het oordeel van den gezaghebber van St. Eustatius, de uitgaven per H.A. katoenland op gemiddeld f 140 en de inkomsten op gemiddeld f 270 gesteld worden. Het gebruik van werktuigen zou de eerste som aanmerkelijk verminderen. De naoogst (tweede pluk), gevolg van den regenovervloed, bleek op Bengalen niet loonend door de sterke toeneming van de phytophus en de katoenvlekker en door het uitsterven van den halven aanplant op een minder humusrijk gedeelte. Aangenomen schijnt dus te mogen worden, dat op St. Eustatius niet alleen katoen van uitstekende qualiteit groeien wil, maar ook met winst verbouwd kan worden.

De sisal- en pita-aanplantingen

staan goed. De bijenteelt bleef op dezelfde hoogte.

Gedurende 1909 is er op Saba geen verandering gekomen in den toestand van den landbouw. Het voornaamste landbouwproduct voor uitvoer is nog steeds de aardappel. Alhoewel de opbrengst dat jaar niet zoo groot is geweest als in 1908, kan deze toch nog goed genoemd worden. Voor het tweede product voor uitvoer. n.l. uien, is 1909 wederom minder gunstig geweest. De voornaamste oorzaak hiervan is, dat de uien op plaatsen waar zij vroeger verkocht werden, verdrongen zijn door producten van andere eilanden.

De bacove wordt, ofschoon uitsluitend voor plaatselijk gebruik, toch op betrekkelijk groote schaal geteelt en vormt een van de voornaamste voedingsmiddelen van de bevolking.

Met de katoenteelt is door een inwoner van het eiland een proef genomen. Naar het schijnt zijn de daarmede verkregen resultaten niet bemoedigend geweest. Het is althans bij deze ééne proef gebleven.

DRANKBESTRIJDING.

De Capucyner Pater Ildefonsus heeft een mooi werkje uitgegeven:

„Wat de Katholieke Drankbestrijding eigenlijk inheeft, of Wie is de Vijand ?"

„Als mijn werk iets mag bijdragen om *de grove onwetendheid*, welke op dit punt nog bij het grootste gedeelte van het Roomsche publiek heerscht, te helpen verdrijven, zal de moeite, eraan besteed, dubbel en dwars beloond zijn."

Zoo zegt de Pater in een inleidend woord. *Grove onwetendheid*, dat is het ware woord, maar mag gevraagd: wordt 't niet na alles, wat er over gesproken en geschreven is, eene schuldige onwetendheid ?

Hoe 't zij, hier is nu een boekje, waarop wij gaarne de aandacht onzer lezers vestigen, een boekje, dat iedereen lezen moet,

Vooreerst...... neen, laten wij eerst eens even zeggen, dat de drankbestrijders 't niet hebben gemunt op de ongelukkige dronkaards. Om die te genezen en te bekeeren, daar is o zoo veel voor noodig.

Neen, onze katholieke drankbestrijders hebben 't tegen het *drankmisbruik*

Ja, maar daar zijn alle katholieken tegen, ook zij, die er niet zoo'n drukte over maken.

Goed, maar laten wij elkaar goed begrijpen. Laat ons goed onderscheiden.

Wat verstaat men onder drankmisbruik?

Ziehier het antwoord uit het boekje:

„Maar nu opgepast! Staat *drankmisbruik* hier gelijk met *dronkenschap*? In de verste verte niet. Misbruik wil hier *heel wat meer* zeggen. Onder drankmisbruik verstaat *de gezonde* Katholieke drankbestrijding: (behoudens voorschrift van een ter zake kundig geneesheer)

1o. *Elk* alcohol*gebruik*, dus ook de *kleinste* hoeveelheid,

a. door de vrouw, die *in blijde verwachting* is, en gedurende den tijd, dat zij haar jongstgeborene *zelf voedt.*

b. door het *kind vanaf de geboorte tot den leeftijd van* 16, 17 *jaren*, dus gedurende al den tijd van zijn wasdom.

c. door hem of haar, die *zwak* of *ziekelijk* is aangelegd, voornamelijk wat betreft *longen, hart, nieren* en *zenuwen.*

d. door diegenen, wier *gemoedsstemming* terstond door het *gebruik geschokt* wordt (*toorn, onzedelijkheid*).

e. door den *drankzuchtige.*

2o. Het *geregeld*, d.w.z. *dagelijksch* gebruik, ook in een *kleine* hoeveelheid, van *sterken* drank.

3o. Het *dagelijksch* gebruik van *bier* of *wijn* in dusdanige hoeveelheid, dat de *wetenschappelijke* maat = 1 à 1½ *Liter niet zwaar bier* of *een glas of* 4 *niet al te zware wijn* — overschreden wordt."

En dat wordt nu alles nader verklaard, toegelicht en bewezen.

Wie moeten nu vooral het boekje lezen?

Vooreerst de vrouwen.

1o. Dezen hebben bij eene goede katholieke drankbestrijding het meeste belang.

2. Zij kunnen bij eene goede katholieke drankbestrijding het best van allen helpen.

* * *

1. Zij hebben er het meeste belang bij.

Wat al vrouwen zijn ongelukkig geworden door den drank!

Wat 'n levensgeluk is er verwoest, wat 'n huiselijk leed geleden!

En nu denken we weer niet op de eerste plaats aan dronkaardsfamiliën.

Iedereen kent ze wel in zijne omgeving de gezinnen, waar welvaart heerschen kon en waar in stilte armoe geleden wordt; waar de vrouw des huizes wegteert van verdriet, omdat zij ziet, dat de zaken meer en meer achteruitgaan en eene droeve toekomst te wachten staat. Daar wordt door den man *geregeld* gebruik en daardoor *te veel* gebruik gemaakt van den drank. En de moeder ziet met smart, dat de zoon het voorbeeld des vaders volgt.

2. Zij kunnen het best van allen helpen:

Zij kunnen zorgen, dat de kinderen vrij van alcohol worden opgevoed, dat de drinkgewoonten in het huisgezin verminderen, dat den gasten niet bij elke gelegenheid drank wordt opgedrongen, dat er bij voorkomende gelegenheden, waar iets gepresenteerd moet worden, ook anti-alcoholische dranken te krijgen zijn. En door dat alles oefenen zij een weldadigen invloed uit op het gezin.

(DE GRAAFSCHE CRT.)

Hof van arbitrage.

Dinsdag 11 Oct. was in de „Orinoco" arbitrage het woord aan den agent van Venezuela, de heer Mr. Grisanti, die in den aanvang van zijn in de Fransche taal gehouden pleidooi er den nadruk op legde dat Generaal Gomez, de tegenwoordige president van Venezuela, in vrede wenscht te leven met iedereen, ook met Holland, welks volk een voorbeeld is van deugd en welks politieke zeden zoo moreel zijn. De onderhandelingen met Holland zijn nog wel niet geëindigd, maar men mag vertrouwen, dat zij weldra met gunstigen uitslag zullen bekroond worden.

Pleiter ontwikkeldt vervolgens zijn reeds in het kort voorgedragen prelabel bezwaar tegen de wijze waarop Amerika in dit geding is te werk gegaan, door n.l., in strijd met de bepalingen van het protocol waarbij deze zaak aan arbitrage is onderworpen, na de schriftelijk gewisselde conclusiën, nieuwe gronden voor de geldigheid van de uitspraak van Mr. Barge aan te voeren. In de conclusiën van Amerika wordt nl. alleen gesproken van „vele dwalingen in het recht en in de feiten," waaraan deze zich bij zijn beslissing zou hebben schuldig gemaakt zonder die dwalingen nader aan te duiden of te omschrijven. Venezuela is daardoor in zijn verdediging verkort.

Alsnu zijn eigenlijk pleidooi aanvangende, betoogde pleiter, dat de eerste vraag aan het oordeel van het scheidsgerecht onderworpen, niet is een vraag van revisie maar van nietigheid. Eerst indien het scheidsgerecht uitmaakt dat de uitspraak van Mr. Barge nietig is, kan er sprake van zijn dat het Scheidsgerecht tot revisie overgaat. Is daarentegen de uitspraak rechtsgeldig, dan kan dit Scheidsgerecht de uitspraak niet gaan verbeteren, ook indien er dwalingen van beteekenis in mochten voorkomen. Amerika verwart die twee vragen, verwart ook de rechtsvraag en de vraag betreffende de feiten van het geding, onder voorwendsel dat beide niet te scheiden zijn. Volgens het Instituut van Internationaal Recht is een scheidsrechterlijke beslissing nietig, indien er gebruik is gemaakt van valsch bewijs of valsche documenten. Men kan dit zeer goed aantoonen, zonder in het fond der zaak te treden. Amerika echter acht dit laatste noodig om tot revisie te kunnen concludeeren. Die methode oordeelt pleiter onaannemelijk.

Pl. betoogde hierop, dat in het protocol van 1903 krachtens hetwelk Mr. Barge rechtsprak, het woord „billijkheid" niets anders beteekent dan „rechtvaardigheid," de vaste wil om ieder het zijne te geven, het geheel der algemeene rechtsbeginselen. De scheidsrechters kregen door die formule volledige vrijheid van beslissing, welke bevestigd werd door het tweede deel der formule: zonder rekening te houden met de wetgeving van het land of technische bezwaren. Dit wil niet zeggen dat het hun verboden werd daarmede rekening te houden, maar alleen dat zij daaraan niet gebonden waren. Maar zij hadden wel degelijk het recht, daarop te letten, wanneer zij meenden, dat de billijkheid dit vorderde, of een billijke beslissing hun anders onmogelijk zou worden. Men kan zich toch geen meer technische schadevordering denken, dan de vordering van de Orinoco-steamship-company, welke berustte op de intrekking bij een wet van een beweerd contractueel privilege. Indien daartegen geen technische bezwaren mochten worden ingebracht, zou rechtsongelijkheid geschapen zijn, het geen nimmer de bedoeling van het protocol kan zijn geweest.

Waar nu het compromis den scheidsrechters volledige vrijheid verleende bij hun beslissing, is volgens alle autoriteiten op het gebied van het volkenrecht nietigverklaring daarvan uitgesloten.

Pl. kwam vervolgens op tegen verschillende vertalingsfouten, door Amerika gemaakt bij het weergeven van den Spaanschen tekst van het protocol.

Hierop bestreed pleiter dat Mr. Barge bij zijn beslissing zich zou hebben schuldig gemaakt aan dwalingen in het wezen der zaak, door te beslissen dat de Maatschappij geen monopolie had om door de Orinocokanalen buitenlandschen handel te drijven.

Van „dwalingen in het wezen der zaak" als grond voor nietigheid kan trouwens slechts sprake zijn indien valsch bewijsmateriaal gebezigd is. Hier heeft men alleen te doen met eene in revisie onaantastbare feitelijke uitlegging van een contract.

* * *

Des namiddags half 3 zette mr. Grisanti, de agent van Venezuela, zijn pleidooi in de „Orinoco" zaak voort.

Pleiter wraakte het beroep van Amerika op eenige vroeger berechte zaken als precedenten voor de onderhavige zaak en betoogde dat het in het belang van het instituut der arbitrage is, de vernietiging van scheidsrechterlijke uitspraken niet lichtvaardig toe te laten.

Vervolgens legde pleiter er den nadruk op dat het Permanent Hof van Arbitrage niet is een politiek Hof dat eerst de krachten der partijen tegen elkander opweegt en eerst daarna de aangevoerde argumenten, maar dat dit Hof een zuiver rechtscollege is, dat alleen rekening houdt met de argumenten van partijen. Pleiter komt hierbij niet alleen op voor het belang van Venezuela, maar voor dat van geheel Latijnsch Amerika vooral van de zwakke staten van Zuid-Amerika, tegenover de in dit geding door de Vereenigde Staten gevolgde tactiek. Hij bestreed de opvatting van Amerika dat een inbreuk is gepleegd door mr. Barge op de bepalingen van het protocol.

De eenige vraag is: had mr. Barge het recht de wet van Venezuela toe te passen? Zoo ja, dan heeft hij ook geen inbreuk op de billijkheid gepleegd door de vordering der maatschappij af te wijzen op grond dat de cessie der vordering van de Orinoco shipping and trading Company op de Amerikaansche Orinoco steamship Company niet aan Venezuela was bekend gemaakt.

Het Venezolaansch recht is ten deze gebaseerd op het in Europa eveneens geldend recht. Men kan dit recht dus geenszins onbillijk heeten.

Bovendien bepaalde het contract met de oorspronkelijke maatschappij dat alle vorderingen der maatschappij voor den Venezolaanschen rechter moesten worden aangebracht. De vraag is weder: had mr. Barge krachtens het protocol van 1903 het recht, bij zijn beslissing deze bepaling uit het contract toe te passen?

Pleiter antwoordt bevestigend, daar het protocol hem dit allerminst verbood; integendeel hij had daartoe volgens het protocol, dat hem gebood naar recht en billijkheid recht te spreken, volkomen recht. Sinds 1893 is de bedoelde clausule aangaande contracten van den Staat zelfs in de Venezolaansche grondwet opgenomen. En in het protocol heeft Venezuela allerminst afstand gedaan van dit grondwettelijk recht. Deze bepaling moet dus geacht worden, stilzwijgend in het protocol te zijn opgenomen. Het gaat ook niet aan, bij een vordering eener Maatschappij welke op een bepaald contract gebaseerd is, de bepalingen in dat contract die nadeelig voor die Maatschappij geacht konden worden, als niet geschreven te beschouwen. Engeland heeft dan ook geweigerd tusschenbeide te komen ten gunste der oorspronkelijke Engelsche Orinoco shipping and trading Company, zoolang deze niet alle wettelijke middelen had uitgeput zonder gunstig resultaat.

Men heeft beweerd dat de bedoelde clausule inbreuk maakt op het recht van een vreemden staat tot diplomatieke interventie ten gunste zijner onderdanen. Dit is onjuist. Een staat kan zijn onderdanen verbieden, een dergelijk contract waarin die clausule voorkomt, af te sluiten, maar indien dit niet geschiedt en zulk een contract wordt geteekend, dan eischen de billijkheid en de goede zeden, dat het te goeder trouw wordt uitgevoerd en dat men zich aan die bepaling houdt.

Mr. Barge heeft dan ook, door de bewuste clausule in zijn beslissing toe te passen, eene uitlegging aan het protocol gegeven welke in overeenstemming is met de gezonde beginselen van recht en billijkheid, en waarvan Amerika zelf bij vroegere dergelijke gedingen met Venezuela de juistheid had erkend.

In de beslissingen van mr. Barge ziet pleiter dan ook het werk van een conscientieus rechter, die zich van zijn delicate taak met de meeste zorgvuldigheid heeft gekweten. Men heeft mr. Barge niet tot opperarbiter gekozen omdat hij onfeilbaar was, maar als man van wetenschap en deugd.

Na een korte pauze beëindigde mr. Grisanti zijn pleidooi.

Het contract zelf bepaalde, dat overdracht der concessie aan een andere maatschappij slechts kon plaats hebben na voorafgaande mededeeling aan de regeering van Venezuela. Die mededeeling heeft niet plaats gehad. De overdracht is wel geregistreerd en in de Venezuelaansche Staatscourant gepubliceerd, maar eerst nadat zij had plaats gehad. Wel beweerde de Orinoco steamship company bezitster van de vordering te zijn, doch dit kon zij slechts wezen krachtens een geldigen rechtstitel.

Ten slotte ging pl. na in welke gevallen tot dusver arbitrale uitspraken zijn nietig verklaard, ten betooge dat geen dier gevallen in casu toepasselijk is. Omkooperij der rechters, fraude der eischers, het geven van een raad in plaats van eene beslissing waren de redenen der vernietiging.

Ten besluite van zijn pleidooi deed pleiter voorlezing van een gedeelte van een rapport aan de Amerikaansche regeering van den Amerikaanschen scheidsrechter, mr. Bainbridge, die lid was van de gemengde commissie waarvan mr. Barge opperarbiter was, en waarin de uitgebreide kennis het scherpzinnig oordeel en de onpartijdigheid van mr. Barge zoo geprezen worden, terwijl daarin verklaard wordt dat men vertrouwen in zijn beslissing kan stellen.

(*Wordt vervolgd.*)

Buiten, bij Onweer.

Reeds dagen was het warm, stikkend heet. Al wat mensch was pufte van benauwdheid en de dieren lieten hun kop slap hangen met open bek. Ach, Heer, hoe lang nog, dacht ik bij mij zelven, geef regen, regen!

Maar de zon bleef even onbarmhartig schijnen, wel majesteitvol maar toch altijd door bleef haar verzengende schroei-hitte.

Eindelijk! daar scheen de verlossing nabij. Verre boven de heuvelen op duizende meters van mijn buiten-pastorie pakten zich de wolken samen. Wat zou het nu geven? Reeds zoo dikwijls hadden de wolken regen voorspeld...... maar voorbij gingen zij, onbarmhartig voorbij. Zou het dezen keer evenzoo wezen? Maar neen, ik zou bevrediging vinden; toch..... als ik er nog aan denk, zelden of nooit heb ik zoo iets beleefd. Zeker, onweer is een prachtig natuurverschijnsel, geweldig, en zoo gij wilt, voor dichters en schrijvers een geliefd thema, waaraan zij hun talent kunnen beproeven (zonder ooit de werkelijkheid weer te geven).

Maar hoe prachtig ook, het dunkt ons meer geweldig dan schoon, vooral als men zich bevindt te midden van een open vlakte, waar vuur zich van alle kanten vertoont in al zijn verschrikking en de donder onbelemmerd aanrolt tusschen valleien, over heuvelklingen, van zee tot zee.

Dan gevoelt de mensch zich klein, uiterst klein tegenover den grooten God, die ook is de God des donders. Hij beseft, dat in een onverdeeld oogenblik de bliksem hem voor altijd kan wegnemen uit het getal der levenden, dat één moment voldoende is om hem te verkoolen, te versplinteren, te vernietigen.

Nog denk ik aan dien onweersdag met schrik. Het was donker op 'n uur, dat het klaarlichte dag moest wezen; plots scheurt de duisternis en een lichtstraal in grillige vormen verlicht de eenzame vlakte.

Ik beefde op mijn stoel, alles rondom mij dreunde bij het ratelen van den donder. Schrik was in mij en in allen die met mij waren. Nauwelijks tot verademing gekomen, een tweede slag, geweldiger nog dan de eerste. Mijn God, zei ik in mij zelven, en ik greep naar mijn rozenkrans, want ik gevoelde drang om te bidden om genade en vergeving, als het God mocht behagen mij tot zich te roepen, misschien nog eer het onweer zou voorbij zijn. Een derde slag, een vierde en vaster greep ik mijn rozenkrans. Nood leert bidden, goed bidden. Ach, wat is de mensch gelukkig als hij bidden kan!

Goddank! Ik werd gespaard en ik kon het lezen op het gelaat van allen, dat ook zij zich gelukkig gevoelden, gered te zijn uit een dreigend gevaar.

En bij stroomen begon het water te vallen uit den hemel, lavend de dorstige aarde, die ook gezucht had onder het geweldig noodtij.

Wat plant en boom was, dronk met graagte, en alles werd als aangegrepen door een gevoel van dankbaarheid tot God, die alles leidt ten goede van den mensch.

Ingezonden stukken.

St. Eustatius 20n. October 1910.

To the Editor of the

„Amigoe di Curaçao."

Sir,

As you readily and courteously gave publicity to our letters in your issue of the 23nd. July last No. 1386, we confidently believe, that you will not deny us the opportunity of defending our selves in your valued paper, against the attacks that have been made against our letters afore mentioned.

We wrote, and write now, from pure and honorable motives. We disclaim all intention to be clannish or sectarian in our sentiments and views. We do not support the policy of any one, because he is a friend, to the prejudice of the public welfare. The goddess of truth may be blamed, but it cannot be shamed.

We stated „that the arable land or that suited for cultivation would amount to about 500 H. A." and although Jan Paul has „nosed" the Goverment archives in the mother country, he has not yet disproved effectually and convincingly our approximate 500 H.A., by his „nagenoeg 8000 acres", from which he deducts 3000 acres supposed to be unfertile mountainous land, totaly unfit for tillage or pasture land, leaving 5000 acres, as arable land. The extent of the island is 8,34[] English miles, and the circumference 12.7 English miles. The highest mountain is said to be 2000 feet, which, it is stated, occupies the largest position of the surface of the entire island. The Gezaghebber W. J. L. van Raders states in 1829 „that of the 2462 acres of land possessed by the inhabitants, according to their official returns, 772 acres were utilized for Sugar cane cultivation, 143 for yams and other products, 1051 for pasture land, and 496 acres were considered unfit for cultivation. The statements of the landowners, based on practical knowledge deserve full credit and belief.

The same year the aforenamed Gezaghebber charged Samuel Falberg with the admeasurement of the lands of the plantations belonging to the inhabitants, who placed the acreage at a *little less than* 8000, but it must be stated that his calculations do not agree in the least with the maps of the Estates which he furished. We quote from A. H. Bischop Grevelink's discription of St. Eustatius. Since that time the experience of many years has demonstrated the unreliability of Falberg's measurement. There are many acres of land to day, South and East of the island, though level yet totaly unfit for tillage. Thus it becomes evident that Jan Paul's 5000 acres of arable land is a fable, and cannot be accepted by thinking people as an undeniable or incontrovertible fact. Jan Paul having resided here for at least a decade of years, traversing the island daily on his Sultan ought surely to have more practical knowledge of the size of the Island than he has, hence we cannot believe that he believes his own statement that there are 1500 H.A. of arable land more on the surface of the „Golden Rock." We do not believe in human infalibility, but we readily accept that it is human to err, even to the extent of 1500 H.A. of land, without suspicion of aiding a friend — What of the 7 little shops. Jan Paul's goddess of truth is pleased to give to the firm of Henry H. Johnson alone, more than the double of f 5000 stock in trade. As an advertisement of the business H. H. J. would be pleased of his stock in trade had been put at f 20.000. But from ocular demonstration we conclude, that unless we suppose the existence of numberless cases that are invisible to us, we would fail to find stock in trade for f 10.000. The other 6 six little shops do not keep in store boiled snow balls but Diogenes' lanterns to prevent noctural pedestrians from walking over the cliff or breaking their necks on the public roads blocked by banks of earth and stone, the deposits of the flood rains. None so blind as those who will not see.

Now for the great exodus to the U. S. at present, the definition of which word we are indebted to the humorous Jan Paul for. We are sitting on revolving office chairs, otherwise the shock of the exodus of 8 who.

le persons last year and the return of the same number in this year would have caused us to kiss mother earth. Travesty! travesty! Jan Paul! The assertion comes back upon you like a boomerang. Your „bokkie" is one that our Goddess of truth would frown upon with disdain. Very recently, a few days ago, exactly 8 (up grown or half grown?) persons left the Island, which you must know of, and only 4 persons to our knowledge, of many who left the Island in the past, have returned here to remain permanently. All the others that may have returned have left again and more will go, despite your Tailor's well, your cotton planting and reaping, your work on the public roads, and your squatting system on Little Mountains and else where. Is not an emigration for many years equal in result to an exodus? Or do you think only an emigration en masse decresses the population? We realize now more fully that the Goddess of truth is at a terrible discount in certain quaters in this Island. The exodus of 8 persons is a gross imposition on the credulity of the uninformed, but people live and learn, and the ignorant of to day will be the wise men of to morrow.

The „wolkbreuk" is another monstrocity. Strange it is that the rainfall at Zeelandia should have been 215 m.M, since the heavy cloud hung over the lands to the East of the town and poured down its torrential rain, gauging only 142 m.M. in the Upper town. Was the flood from the hills of Zeelandia taken into account? or was the raingauge emptied when full, in a basin and then measured next day in the gauge as we know has been done before?

No comparison can be made of the late „wolkbreuk" with the „wolkbreuk" of 1792 which is historically designated as the second deluge. Stores on the Bay were covered with earth and stone, while others were under water. Houses were swept away from the Upper town and persons washed into the sea, but fortunately only one perished. Fort Orange was in danger of being carried away to the lower town by the power of the flood and a corner of the cliff fell on two of the stores standing close by which were entirely crushed. The earth trembled all the island over, rocks were cleft asunder and among more a rock of immense size was carried a distance from where it stood. In a word St. Eustatius was threatened with total destruction and the damages sustained were considerable.

Jan Paul's two earthquakes which are thought to have partly destroyed the Bayroad reecntly, must have been experienced only by high strung nervous people as it is not generally believed that any earthquakes occured during the flood. Failure of cotton crop, damages to roads, buildings, public works and all else will naturally for a long time to come be the out come of the flood rain (wolkbreuk).

Thanking you in advance for the insertion of this letter in the colums of your valued paper, we are respectfully.

F. Mussenden

Local Councillor.

T. G. Groebe.

Local Councillor.

Nieuwsberichten.

Curaçao.

Goede reis!

De Weleerw. Pater Franciscus, Pierre Hendriks vertrekt dezer dagen met de *Prins Maurits* via New-York naar Nederland met een jaar verlof wegens gezondheidsredenen.

Wij wenschen ZWEW. een voorspoedige reis, behouden aankomst en volledig herstel in het vaderland.

Dankbetuiging.

In dank ontvangen van de Heeren J. & D. Jesurun, agenten van de *Palatine Insurance Company*, een wandkalender voor het jaar 1911.

El Sol.

De Heer J. Camilo Palm, een oud-bekende op het gebied der Curaçaosche Journalistiek, heeft weder een nieuw Dagblad uitgegeven, genaamd *El Sol*.

Van harte hopen wij, dat de Heer Palm ditmaal succes hebbe met zijn onderneming.

Duizend en een en achttien.

Onder de vroolijke tonen der militaire kapel en uitbundig vreugde betoon der matrozen is Woensdag de *Merida* naar New York vertrokken ter sloping. Een nieuw schip komt in plaats der *Merida* die 1019 reizen van en naar Maracaibo heeft gemaakt.

De „Arcadia."

Er loopen vreemde geruchten omtrent de *Arcadia*, een stoomboot varend tusschen New Orléans en San Juan de Puerto Rico, aan boord van welk schip o. a. 11 Curaçaönaars verschillende betrekkingen vervullen.

Niemand weet met zekerheid te zeggen, wat er met het schip is gebeurd, dat reeds meer dan 3 weken onderweg is, terwijl de tocht gewoonlijk in 6 dagen gemaakt wordt.

Hopen wij, dat één der vele geruchten, dat namelijk de schroef gebroken is en het schip naar New-Orleans teruggesleept werd, bevestigd wordt, anders zullen er misschien weer vele menschenlevens te betreuren zijn.

Bravo voor „Onze Muzikanten!"

„Onze Muzikanten", dat zijn de militaire, die ons zoo geregeld een mooi concert aanbieden. Maar nu hebben ze het publiek toch eens al heel bizonder verrast.

In alle stilte hebben zij een strijkorkest samengesteld en zijn reeds zoo ver gevorderd, dat zij Woensdag a. s. een proef-fuitvoering zullen geven in de kiosk Wilhelmina op het Molenplein.

Het program is als volgt:

PROGRAMMA.

1. Alla campagna. Marcia. A. Alfieri.
2. La Tonnelle fleurie. Ouverture. M. Millot.
3. La belle Suisse. Valse. V. Gallin.
4. Fantaisie sur Norma de Bellini.
5. Leve onze strijkmuziek! Marsch. R. Boskaljon.
6. Lehar-Fall-Strauss-Potpourri J. P. Boskaljon.
7. Frühlings erwachen E. Bach.
8. Amar es la vida. Habanera. D. Granado.

Het Curaçaosch Publiek zal dit bewijs van liefde voor de kunst zeer zeker op prijs weten te stellen.

Strijkmuziek vordert meer studie en inspanning van de spelers dan de blaasinstrumenten, maar de uitvoering is dan ook veel fijner, en volmaak ter en de muziek komt beter tot haar recht, mits het Publiek aandachtig toeluistere en alle onnoodig rumoer vermijde.

Wij wenschen „Onzen Muzikanten" veel succes.

Officieele Berichten.

De heer J. W. J. van der Linde Schotborgh, 2de commies ter Administratie van financiën, is tijdelijk aangewezen als klerk van de Curaçaosche bank alhier.

Aan den heer J. W. F. Peiliker, is op zijn verzoek, eervol outslag verleend als lid der commissie van toezicht op de mijnen op Aruba en als plaatsvervangend lid van de commissie van beoordeeling, ingevolge art 73 der Algemeene Verordening I. U. D. 1908.

Aan den heer P. T. S. Krafft, aspirant-klerk, is wegens zijne overplaatsing naar St. Eustatius, eervol ontslag verleend als Secretaris van de commissie van toezicht op het mijnwezen op Aruba en is de heer J. N. van der Veen Zeppenfeldt, tijdelijk klerk op Aruba, benoemd tot Secretaris van genoemde commissie.

Koloniale Postspaarbank.

Gedurende de maand September werd ingebracht:

Willemstad		f 3,461.21
2e district		74.75
3e	„	
4e	„	208
5e	„	4.75
Oranjestad	Aruba:	594.92
3e district	„	175
Kralendijk	Bonaire:	364.90
Rincon	„	78
Philipsburg,	St. Mart. NG.	164.40
Oranjestad,	St. Eust.	156.40
Bottom,	Saba	367
Windwardside	„	15
Totaal:	f	5,664.33
Terugbetaald:	f	4,395.31

Ratten en Muizen.

Gedurende de laatste 8 dagen werden in het fiscalaat aangebracht en door middel van petroleum verdelgd

87 ratten

86 muizen.

Sir Moses Montefiore.

Donderdag was het de verjaardag van den edelen menschenvriend Sir M. Montefiore. De Weldadigheids Maatschappij „Montefiore Fonds" heeft er voor gezorgd, dat op dien dag de armen der verschillende godsdienstige gemeenten extra bedeeld konden worden.

De Fransche Kabel.

Een woord van lof mag aan deze Maatschappij niet worden onthouden, nu zij in den laatsten tijd herhaaldelijk berichten ook uit Nederland publiceerde. Vooral met het oog op de eerstvolgende weken, als de Curaçaosche Begrooting in de Kamer zal worden behandeld, blijven wij ons voor volledige en nauwkeurige mededeelingen beleefdelijk aanbevelen.

Sterrenregen en Maansverduistering.

Van 10—15 November valt er des nachts een mooie sterrenregen waar te nemen, terwijl Woensdag a.s. een totale Maansverduistering zal plaats hebben.

Begin 6 u. 8 m. 's avonds.
Midden 7 u. 45 m.
Einde 9 u. 22 m.

Nederland.

TWEEDE KAMER.

Nieuw contract K.W.I.M.

Door de regeering is een vernieuwd contract gesloten met den Koninklijken West-Indischen Maildienst wegens het uitvoeren van een vaart van Amsterdam naar Paramaribo en naar Curaçao en van Curaçao en van Paramaribo naar Amsterdam en verder wegens het overbrengen van brievenmalen tusschen Paramaribo en New-York. Dit contract, waarop bij wetsontwerp thans de goedkeuring van de wetgevende macht wordt gevraagd, vervangt het contract, dat reeds in Maart 1909 is afgeloopen. Ten gevolge van de abnormale toestanden in Venezuela werd echter met het maken van een definitief nieuw contract gewacht en tuschentijds een voorloopig contract gesloten.

Onder de wijzigingen, die het oude contract heeft ondergaan behoort deze, dat de regeering nu niet meer tegenover de W. I. Mail wordt vertegenwoordigd door den minister van Waterstaat alleen, maar door dezen en zijn ambtgenoot van Koloniën. Verder wordt aan de maatschappij voor het postvervoer behalve de f 1300 per reis, die reeds betaald werden, nog een gedeelte betaald van de transitrechten, die vreemde postadministratiën aan Nederland betalen wegens vervoer met de schepen der vennootschap. Dit ter vergoeding voor het gratis gebruik van de vruchtenschepen der maatschappij tusschen Paramaribo en New-York, waardoor een nieuwe snelle verbinding tusschen Nederland en Suriname is ontstaan. De Maildienst zal de helft ontvangen der transitrechten, die de Staat boven f 5800 per jaar ontvangt, tot dat deze een bedrag van f 10,000 heeft ontvangen. Wat daarboven wordt gemaakt, komt geheel aan de vennootschap.

Zij had het volle bedrag van de bedoelde transitrechten willen hebben. Vandaar dat de onderhandelingen zoo langen tijd duurden.

Buitenland.

FRANKRIJK

Op het onverwachts werden wij verleden week door den kabel verrast met het bericht dat het Ministerie Briand was afgetreden. Een paar dagen later had dezelfde Briand reeds een nieuw kabinet samengesteld.

Wat de reden van deze kabinetsverwisseling is ligt nog gedeeltelijk in 't duister. Een aanleiding daartoe vinden wij in het optreden der regeering tijdens de spoorwegstaking, welke een echt revolutionair karakter droeg. Men oordeele zelf.

Reeds lang werd met een staking gedreigd en de regeering heeft dus den tijd gehad zich er op voor te bereiden. Oorzaak van de staking is een loongeschil. Een groep arbeiders, die 6 frs. 75 á 8 frs 50 daags verdienden, eischen verhooging, zooals hun minder bevoorrechte kameraden, die juist op 5 frs. waren gebracht, hadden verkregen.

Na de vergadering van Maandag 10 Oct. was, doordat eenige deelnemers het geheim niet bewaarden, bekend geworden, dat de staking des nachts zou uitbreken. Onmiddellijk werd het Noorderstation door agenten en infanterie bezet.

De troepen bezetten Dinsdag morgen ook de bruggen even buiten Parijs.

De staking is afgekondigd voor het Noordernet en is gevolgd door de beambten van het Westernet. Op de andere spoorwegen gaat de dienst geregeld door.

Hoewel gepoogd is om de stakers voor te zijn en stations in het noorden alle door millitairen te doen bezetten voor de staking was uitgebroken, is de regeering toch nog te laat gekomen. De stakers hebben eenvoudig de telegraafijnen doorgesneden en het bevel der staking medegegeven aan de machinisten van de laatste treinen, die nog reden.

Meest alle beambten hebben aan het bevel gehoorzaamd. Zoo kwamen van de 750 machinisten en stokers in de werkplaats St. Denis slechts 12 arbeidswilligen op.

Waar het bevel tot staking kwam, stapten de machinisten van hun treinen af en lieten ze in den steek. De stakers posten alle stations en overbruggingen. De machinisten, die nog aan het werk zijn gebleven, worden met de revolver bedreigd.

Op vele plaatsen is de telegraaf vernield en zijn de rails opgebroken, zoodat het spoorwegverkeer thans met gevaar gepaard gaat. Toch zal men, nu de lijnen bewaakt worden, na herstelling, den dienst gaande houden. Het Journal Officiel van 12 Oct. bevatte een besluit waarbij de dienst door militairen zal worden geregeld.

Wat de beambten der andere spoorweglijnen doen, is nog niet bekend en daarom is het zeer twijfelachtig, of het personeel der beide stelsels het zal kunnen volhouden. De beambten van het Westernet zijn in dienst van den staat. Dat geeft deze staking een bedenkelijk karakter.

Minister Briand verklaarde dan ook in den ministerraad, dat de staking steeds meer en meer een politiek karakter aanneemt. Zij is meer revolutionnair dan professionneel·

De stakers ontvangen steun van de electriciens en de lampenisten te Parijs, doch verheugen zich niet in de sympathie hunner medeburgers.

Gelijk reeds vroeger gevreesd werd, is de spoorwegstaking, die in Frankrijk op het Noorder en Westernet was uitgebroken, gevolgd door een staking op alle spoorwegen in Frankrijk. Door het stakingscomitè is aanstonds een manifest, opwekkend tot een algemeene staking, uitgevaardigd. Hierin wordt gezegd: „Het nationale verbond der spoorwegarbeiders in Frankrijk en koloniën, brengt ter kennis van de spoorwegbeambten van alle lijnen, dat de staking op de lijnen van den Compagnie du Nord algemeen is.

Het comité deelt verder mede, dat sedert dat oogenblik kameraad Toffin, secretarisgeneraal van den Bond van machinisten en stokers, ontslagen is, dat de regeering aan de pers mededeelingen heeft verstrekt, welke bedreigingen vol willekeur en onwettigheid beteekenen tegen de spoorwegbeambten, die hun recht eischten. Met het oog hierop heeft het nationale verbond besloten aan de beambten van alle spoorwegmaatschappijen de opwekking te richten, onmiddellijk tot de algemeene staking over te gaan. Daarom wordt den beambten van alle spoorwegnetten verzocht, zoo spoedig mogelijk, en dadelijk nadat hun deze mededeeling bereikt heeft, de noodzakelijke maatregelen te nemen om de beweging te doen slagen.

Waarschijnlijk is daardoor de staking op alle lijnen overgeslagen.

De dienst op de spoorwegen, die van Parijs vertrekken, was geheel in de war.

Zoo vertrok er 11 Oct. van het Noorderstation geen enkele trein naar het Noorden. Ook kwamen er slechts enkele treinen aan, zoodat de aanvoer van melk, groenten en andere levensmiddelen naar Parijs gering was. In de Halles stegen de prijzen der levensbehoeften. Er werd al het mogelijke gedaan om het postvervoer te doen plaats hebben. Op den duur was dit echter onmogelijk.

De toestand kon niet langer meer zoo blijven. En daarom is de regeering tot krachtige maatregelen overgegaan. Zij beschouwt deze staking als een oproerige beweging en heeft de leiders der staking gearresteerd. Voorts meent zij, en waarschijnlijk niet ten onrechte, dat de groote meerderheid van de spoorwegbeambten tegen de staking is, maar alleen uit vrees voor een rumoerige minderheid aan de beweging deelneemt. De arrestatie der leiders zou in dat geval een moreele steun zijn voor de beangstigde arbeidswilligen.

Een andere maatregel is het oproepen van het personeel tot den militairen dienst. Tegen 12 Oct. warende beambten van den Noordespoorweg opgeroepen, tegen 14 Oct. de beambten van andere maatschappijen, behalve die der Midi.

Het was de vraag of deze reservisten zouden opkomen. Wie kon hun daartoe dwingen? Hun getal is meer dan 20.000, en pas over 14 dagen kunnen zij gestraft worden. En vóór het 14 dagen verder is, zullen de regeering en de spoorwegmaatschappijen door den nood gedwongen wel toegeven aan de eischen der stakers, die dan ook wel straffeloosheid voor hun wegblijven onder de wapenen zullen verwerven. Trouwens, de Kamer zal hen daarbij wel helpen.

De regeering zou, ingeval de reservisten niet opkwamen, de machinisten en stokers van de marine op de treinen in dienst stellen, en kon derhalve nog eenigermate in het verkeer voorzien.

De Fransche regeering beschouwde deze spoorwegstaking niet als een meer of minder wettig middel ter verkrijging van lotsverbetering, maar als een zuiver revolutionnaire daad. Zij is dan ook kras opgetreden. Vijf der voornaamste aanleggers van de staking Lemoine, Denault, Toffin, Leguerie en Antout zijn gearresteerd op de bureaux van de „Humanité". Er deden zich geen incidenten voor. Het zesde lid van het stakingscomité weigerde den commissaris van politie te volgen, omdat op het bevel van aanhouding zijn naam verkeerd was gespeld. Hij werd in voorloopige vrijheid gesteld. Op de bureaux van de „Guerre sociale" (het blad van Hervé), zijn drie personen in hechtenis genomen. De rechter van instructie heeft talrijke nieuwe mandaten tot inhechtenisneming onderteekend.

Briand beschouwt deze staking niet als een gewone staking maar als een misdadige woeling. Hij krijgt hierover heel wat te hooren van zijn vroegere medestanders, de sociaal-democraten, die hem een verrader noemen.

Maar de minister heeft hierbij de groote meerderheid des lands op zijn hand, zelfs de radicale bladen, die anders niet voor een geruchtje vervaard zijn, veroordeelen deze staking. De „Lanterne" zegt: „De staking der beambten van den Noorderspoorweg was een dwaasheid, de algemeene staking is waanzin." En de „Action": „De spoorwegmannen hebben het vaderland in gevaar gebracht. Ten einde hunne loonen verhoogd te krijgen hebben zij de Noord- en Oostgrens blootgesteld aan een inval van Duitschland."

De spoorwegmaatschappijen treden even streng op als de regeering. Bij tientallen worden de raddraaiers en voormannen bij de staking ontslagen. De strenge maatregelen hebben diepen indruk op de stakers gemaakt; in sommige deelen van het land meldden zich de beambten weer aan en worden ze zoo spoedig mogelijk weer in dienst gesteld.

Aan den anderen kant veroorzaken de regeeringsmaatregelen woede bij de stakers, die werklieden in andere bedrijven trachten over te halen tot een algemeene staking, wat hier en daar gelukt. Te Parijs staken b.v. de electriciens, waardoor vele openbare inrichtingen in groote ongelegenheid verkeeren. Zij behelpen zich met kaarslicht. De regeering heeft, naar men zegt, een bevel tot inhechtenisneming van „koning Pataud" uitgevaardigd.

De mijnwerkers te Russel en te Courrières hebben ook den arbeid nedergelegd. En andere arbeiders zullen wel spoedig volgen.

Den strenge maatregelen der regeering zijn stellig noodig tegenover de daden van sabotage, door de stakers bedreven. Dezen snijden, waar zij kunnen, de telegraafdraden door en breken de rails op, niettegenstaande de strenge bewaking der militairen.

Breidt zich de staking te Parijs nog uit, er komen uit de provinciën berichten dat vele spoorwegmannen weer aan het werk tijgen. Velen staken alleen uit vrees voor hun kameraden!

Naar bericht wordt, hebben de onder de wapenen geroepen spoorwegbeambten aan dien oproep geen gehoor gegeven.

De staking veroorzaakt reeds schaarschte van levensmiddelen te Parijs, waar de marktproducten snel in waarde stijgen. Daarop hebben de stakers gerekend.

Maar de regeering is er ook bij, om in den nood te voorzien. Zij heeft het verkeer te water zoo goed mogelijk geregeld. De oevers en bruggen der Seine staan onder militaire bewaking.

Lang kan deze staking niet duren. Blijven de stakers aan de winnende hand, dan ontstaat een revolutie. Wint de regeering het — en daarop is, gezien de stemming van het land, groote kans — dan keert de orde spoedig terug. En de raddraaiers der staking kunnen er dan op rekenen, dat hun een strenge straf wacht. Deze regeering toch schijnt in dit opzicht niet zoo slap als vroegere regeeringen.

De spoorwegstaking in Frankrijk breidt zich over een grooter gebied uit, doch neemt in kracht af. Op verschillende lijnen is ontspanning merkbaar, en aan tal van stations komen stakers zich aanmelden. Dezen verklaren, dat zij de dupe van drijvers zijn geworden. Er zijn machinisten, die dadelijk weer willen rijden, als zij zich beschermd gevoelen.

Er valt, naar men uit Parijs meldt, niet aan te twijfelen, of de staking is geheel mislukt. Op het Noordernet hervatten bijna alle stakers het werk. Men hoopt dat de dienst spoedig weer normaal zal zijn.

Op den Westerstaatsspoorweg is de toestand belangrijk verbeterd en op de andere netten zijn bijna geen stakers meer.

In ander opzicht echter verergert de toestand, de daden van sabotage nemen toe, vooral op de Noorderlijn. Telegraaf- en telefoondraden worden doorgesneden, telegraafpalen over de rails geworpen, locomotieven beschadigd, op tal van plaatsen hebben vechtpartijen plaats tusschen arbeidswilligen en „posters."

Daarenboven zijn er vele groepen arbeiders bij andere bedrijven, die uit solidariteit het werk nederleggen.

De regeering treedt zeer krachtig op. Het stakingscomité heeft een brief aan den ministerraad gericht, waarin de eischen der stakers worden uiteengezet. De ministerraad heeft medegedeeld, dat deze eischen aan de maatschappijen overgebracht zouden worden en dat het antwoord insgelijks zou worden overgebracht. De onderhandelingen met de maatschappijen worden thans door het ministerie van openbare werken gevoerd.

Millerand heeft den ministerraad mededeeling gedaan van een ontwerp tot regeling van arbeidsgeschillen.

Er zijn uitgebreide militaire en politie-maatregelen getroffen om de inmenging van anarchisten te beletten, van wie bekend is, dat zij zeer opgewonden zijn en revolvers gekocht hebben om zekere personen, die gezocht worden, aan de justitie te onttrekken. Mochten wanordelijkheden uitbreken, dan zullen deze op uiterst gestrenge wijze onderdrukt worden.

De minister-president Briand had een onderhoud met de afgevaardigden van het Seine-departement. Minister Briand verwees naar de nota van den ministerraad, waarin gezegd wordt, dat de ministers bereid zijn kennis te nemen van de eischen van het personeel, om daarna hierover een onderhoud te hebben met de spoorwegmaatschappijen. Wat betreft den brief van 't stakingscomité, verklaart Briand, dat het hem onmogelijk is in onderhandeling te treden met personen, die zich in hechtenis bevinden, of tegen wien een bevel tot inhechtenisneming is uitgevaardigd. Hij wil besprekingen houden slechts met bevoegde vertegenwoordigers van het personeel.

Briand verklaart, dat de staking geheel en al aan het verloopen is. Hij weet wel, dat men zal trachten de agitatie staande te houden, door andere stakingen. Hij verwacht zelfs, dat nog pogingen zullen gedaan worden om onlusten te verwekken. Alle maatregelen zijn echter genomen om de orde en veiligheid te Parijs en in al de overige gedeelten van Frankrijk te verzekeren.

Na afloop van een gehouden bijeenkomst verklaarde George Bery dat hij de afgevaardigden van het Seinedepartement bijeen zal roepen, om te onderzoeken of de afgevaardigden van het departement bij de vakvereeniging van stokers en machinisten en bij het nationale syndicaat niet er op zouden kunnen aandringen, een audientie bij Briand te verzoeken.

De regeering ontvangt van vele zijden blijken van instemming met haar krachtdadig optreden. De loongeschillen, die aanleiding tot de staking hebben gegeven, konden door een arbitrage-commissie zijn uit den weg geruimd, maar mochten geen aanleiding zijn tot een staking, die meer lijkt op een sociale revolutie.

Engelsche en Fransche bladen sporen de Fransche regeering aan, met strengheid te werk te gaan.

Zooals we boven meldden, was de staking aan het verloopen. Reeds behoortde zij binnen een paar dagen tot het verledene.

Nochtans is op enkele plaatsen, waar nog geen staking was, de algemeene staking uitgeroepen. En op sommige andere plaatsen, waar de staking heerscht, is zij nog niet afgenomen. Aan het Noorderstation te Parijs ontbraken 14 Oct. 93 percent van de machinisten en stokers. Om de stakers gedeeltelijk te vervangen heeft de compagnie oude gepensionneerde beambten in dienst genomen met een loon, dat tot dertig francs daags bedraagt. Ook werft de Noorder-compagnie Belgische machinisten en stokers aan.

Maar door de maatregelen die de regeering heeft genomen, is de dienst op vele lijnen verzekerd. Op het Noordernet zijn 15 Oct. 174 treinen ingeschakeld. Vele stakers komen zich daar aanmelden. De verbindingen met België, Duitschland en Engeland zijn ten volle verzekerd. De spoortreinen op het Oosternet loopen vrij geregeld, die op het Westernet trachten zooveel mogelijk in den dienst te voorzien.

De Fransche regeering treedt, met kracht op. Briand heeft van den beginne af het standpunt ingenomen, dat deze staking een revolutionnair karakter draagt. Hij wil niet onderhandelen met de kopstukken der staking, die meerendeels gearresteerd zijn. En Millerand heeft op een brief van het nationale syndicaat en de federatieve electriciens geantwoord, dat hij het volkomen eens was met Briand, dat de regeering niet in onderhandeling kon treden met vereenigingen, die opstaan tegen de militaire wetten.

Anderzijds ondervinden ook de spoorwegen, dat zij te doen hebben met een man, die weet wat hij wil. Briand heeft van de spoorwegmaatschappijen verkregen, dat de spoorwegarbeiders van (af 1 Januari a.s. een minimum salaris van 5 francs per dag zullen ontvangen.

Reden voor staking bestaat er nu voor velen niet meer. Maar de revolutionairen zijn, nu er kans is, dat de staking mislukken zal, woeliger dan ooit. Daden van sabotage worden op alle lijnen gepleegd. Overal waar ze daartoe gelegenheid vinden, snijden de stakers de telegraaflijnen door en breken ze de rails op. De bewaking wordt nu steeds scherper.

Aan de „Temps wordt medegedeeld, dat op het station Cormeilles een aanval is gedaan op drie treinen.

De stakers beleedigden en bedreigden het personeel en de reizigers, sloegen met knuppels tegen de portieren, verbraken de koppelingen van den trein van Nantes naar Parijs, en vervolgden en mishandelden den wisselwachter van den trein van Parijs naar Dieppe.

Zaterdag 15 Oct. te 4 uur is een bom gesprongen de op lijn Amiens-Boulogne; de express-trein Calais-Parijs kon een kilometer van de plaats der ontploffing worden stilgehouden.

Te Parijs zou er een groote manifestatie in den omtrek van het meer Daumesnil worden gehouden. De regeering verbood haar en Briand zeide, dat krachtige maatregelen genomen werden, daar 'n meeting, georganiseerd als uitdaging tegen de regeering, met de hoop de staking staande te houden, niet zou eindigen zonder ernstige wanordelijkheden.

De chef der anarchisten-politie deed een inval in het bureau van het blad de „Libertaire". De directeur en administrateur werden gearresteerd.

Juist toen de politie wilde heen gaan, kwam een persoon het bureau binnen, die drie bommen droeg, gelijkend op de bommen in de rue Berry en in de Avenue Kleber gevonden. Deze persoon werd gearresteerd. Zeer gevaarlijke bommen werden gevonden in het Bois de Vicenne.

Bovendien meent men aan het ministerie van binnenlandsche zaken op het spoor te zijn der personen, die de sabotage-pogingen op touw gezet hebben, welke zulke hoogst ernstige gevolgen hadden kunnen hebben, indien niet de militaire macht onmiddellijk alle bedreigde punten had bezet.

Bij de onderdrukking en bestraffing wordt met uiterste gestrengheid opgetreden. Weer zijn tal van lieden in hechtenis genomen, die verdacht worden van sabotage of de vrijheid van arbeid verhinderden. Verschillende hunner zijn van 6 tot 15 jaren gevangenisstraf veroordeeld.

Te Parijs heeft een botsing plaats gehad tusschen stakende metselaars, die op den Montmartre bijeenkwamen om een optocht te organiseeren, en de politie. Op weg naar het Clichyplein werden de betoogers door politie en gendarmerie uiteengedreven waarbij een gendarm door een flesch, waarmede geworpen werd, gewond werd. Toen daarna ongeveer 1000 betoogers zich weer vereenigden en over de Rue de Faubourg naar den Montmartre terug-marcheerden, werden zij opnieuw door de politie verspreid, waarbij een inspecteur ernstig werd gewond.

De tramwegstaking te Parijs schijnt geëindigd. Ook andere stakingen, die uit solidariteit waren afgekondigd, verloopen.

Door de krachtdadige houding der regeering, die den werkwilligen moed heeft ingeboezemd, zal weldra het einde der staking bereikt zijn.

De Fransche en Engelsche bladen keuren de houding der regeering goed en dringen nog op zwaarder straffen voor de oproerige stakers aan.

De „Temps" zegt dat het publiek de geringe straffen, die voorloopig aan eenige leiders zijn opgelegd, niet voldoende acht. Bij een gewone staking is het goed, dat de verzoening zoo volledig mogelijk zij, hier echter moeten overwonnenen zijn, de misdadigers n.l., die de werklieden op een dwaalspoor hebben geleid en en een vreeselijke samenzwering tegen het land hebben gesmeed. Het land wil waarborgen voor de toekomst en eischt, dat zij een voorbeeldige les krijgen.

De „Débats" die in denzelfden geest spreekt, verzekert de regeering, dat de genomen maatregelen algemeen worden toegejuicht en het blad eischt, dat de maatregelen met de grootste gestrengheid worden toegepast.

Volgens de „Standard" zou een overwinning der arbeiders het failliet van het kapitalisme beteekenen. Ook de „Times" is zeer bezorgd over den toestand in Frankrijk en maant de „bourgeoisie" aan, zich onverdeeld aan de zijde der regeering te scharen. Deze bladen geven de Fransche regeering den raad, krachtig op te treden tegen de revolutionnairen.

Advertentien.

Drukker:
B. L. BOGAERS.